

International
SOCIAL SCIENCES
STUDIES JOURNAL

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:5, Issue:31
sssjournal.com

pp.1290-1294
ISSN:2587-1587

2019 / March / Mart
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 28/01/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 19/03/2019
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 19.03.2019

FRANSIZ CUMHURBAŞKANI MACRON ULUSLARARASI HUKUKU VE FRANSIZ HUKUKUNU YOK SAYIYOR

FRENCH PRESIDENT MACRON IGNORES INTERNATIONAL LAW AS WELL AS FRENCH LAW

Dr. Ömer Lütfi TAŞCIOĞLU

Milli Strateji Araştırma Kurulu (MİSAK) Yönetim Kurulu ve ANKA Enstitüsü Danışma Kurulu üyesi, omertascioglu@gmail.com, Ankara/Türkiye

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.1337>

Reference : Taşcıoğlu, Ö. L. (2019). "Fransız Cumhurbaşkanı Macron Uluslararası Hukuku Ve Fransız Hukukunu Yok Sayıyor", International Social Sciences Studies Journal, 5(31): 1290-1294.

ÖZ

17. Yüzyıldan itibaren Osmanlı Ermenilerini kıskırtmaya ve Ermenilere bağımsızlık fikrini aşılamaaya başlayan Fransa Anadolu'nun işgali sırasında da Osmanlı Ermenilerini kullanmıştır. Cumhuriyet kurulduktan sonra da Ermenilere verdiği desteği sürdüren Fransız parlamentosu bugüne kadar Türkiye'yi soykırımla suçlayan çok sayıda karar çıkartmıştır. Ancak Fransız Anayasa Mahkemesi Fransız Parlamentosunda alınan bazı kararları iptal etmiştir. Ayrıca AİHM Büyük mahkemesi de Perinçek davasında Ermeni göçünün soykırım olarak nitelendirilemeyeceğine ve bu konuda AİHM'nin yetkisinin bulunmadığına, bu konuda Türkiye'deki mahkemeler ile Uluslararası Ceza Mahkemesinin yetkili olduğuna hükmetmiştir. Bütün bu kararları görmezden gelen Fransa 24 Nisan tarihini Ermeni soykırım günü olarak kabul etmiştir. Makalede Fransa'nın geçmişten günümüze Ermenilere verdiği destek ile son alınan kararın Fransız Anayasa Mahkemesinin ve AİHM'nin kararları kapsamında değerlendirilmesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fransız-Ermeni İlişkileri, Fransız-Türk İlişkileri, Fransa'nın soykırım kararı

ABSTRACT

France started to provoke the Armenians for riot against the Ottoman Empire from 17th century onwards. France also used Armenians to occupy the Anatolia and continued Armenian support after establishment of Turkish Republic. French Parliament enacted many resolutions accusing Turkey for Armenian genocide. But French Constitutional Court annulled the decision of France Parliament. On the other hand, the ECHR said it did not have the authority to rule on whether the Armenian killings were genocide or not, which was a job for the courts of Turkey and international criminal courts. But ignoring all these decisions, France accepted April 24 as the day of the Armenian genocide.

In this article, French support of the Armenians from past to present and the last decision taken by France has been evaluated within the scope of the decisions of the French Constitutional Court and the ECHR.

Key Words: French-Armenian Relations, French-Turkish Relations, Genocide Decision of France

1. GİRİŞ

16. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Osmanlı Devleti'ndeki Hristiyan azınlıkla temasa geçen ve 17. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devletindeki diplomatik temsilcilikleri ve misyoner din adamları vasıtasıyla bölge halkını Osmanlı Devleti'ne karşı isyana teşvik etmeye başlayan Fransa, Suriye toprakları üzerinden Doğu Akdeniz'i kontrol altında tutma hedefini gerçekleştirebilmek için Osmanlı Devleti'nin topraklarında faaliyet gösteren Fransisken papazları, Fransız tüccarları, seyyahları ve konsolosluk görevlileri vasıtasıyla Ermenilere otonomi ve uzun vadede bağımsız Ermenistan Devleti fikrini aşlamıştır¹.

2. OSMANLI DEVLETİ DÖNEMİNDE FRANSA'NIN ERMENİ FAALİYETLERİ:

Fransa, Ermenileri Osmanlı Devleti'ne karşı kışkırtmak amacıyla özellikle 1740'daki Kapitülasyon anlaşmasıyla Osmanlı Devletindeki Katoliklerin himayesini üstlendikten sonra misyonerler vasıtasıyla Ermeniler üzerindeki faaliyetlerini daha kolay yürütmeye ve Ermeniler üzerindeki etkisini artırmaya başlamıştır². Osmanlı Ermenilerini isyan için kışkırtan Fransa zaman zaman İsyancı Ermenilerin affedilmelerini sağlamak için Osmanlı Devleti nezdinde teşebbüslerde bulunmuş, isyancı Ermenileri kendi gemileri ile Fransa'ya kaçırarak bunlara Fransa'da sığınma hakkı tanımış ve Fransız vatandaşlığına kabul etmiştir³.

Fransa Antep, Urfa, Maraş'ın işgalinde Türkiye'den götürüp Kıbrıs'taki Monarga kampında eğittiği Ermenileri öncü kuvvetleri olarak kullanmış ve 1920 yılının Haziran ayında Fransa himayesinde "Amanus Ermeni Cumhuriyetini" ilan etmiştir⁴.

Boghos Nubar Paşa da; "*Ermeniler Fransa için savaştılar. Maraş, Haçin, Pozantı ve Sis'te de (Kozan) durum bu idi. Antep'i Fransızlar, Ermeniler sayesinde geri almayı başarmışlardır. Bu yüzden Ermeniler Kilikya'da Fransa'nın müttefikidirler*" sözleriyle Fransız-Ermeni işbirliğini teyit etmiştir⁵.

Ancak Kuvayı Milliye'nin Fransız kuvvetlerine karşı yürüttüğü başarılı mücadeleden sonra bölgede tutunamayacağını anlayan Fransa 21 Ekim 1921'de TBMM ile Ankara Antlaşmasını imzalamış ve Anadolu topraklarını işgal için getirdiği Ermeni lejyon askerleriyle birlikte Türk topraklarından çekilmek zorunda kalmıştır⁶.

Ermenilere Anadolu'da yurt kurma girişimlerini Lozan görüşmeleri sırasında da dile getiren Fransa'nın Ermenilere özerklik verilmesi konusundaki talebi Türk Heyeti tarafından reddedilmiştir⁷.

Fransa Kuvayı Milliye'nin direnişi karşısında tutunamayarak Anadolu'yu terk ederken bölgedeki Ermenileri de beraberinde götürmüştür⁸.

3. CUMHURİYET DÖNEMİNDE FRANSA'NIN ERMENİ FAALİYETLERİ:

Ermeni yanlısı tutumunu Cumhuriyet döneminde de sürdüren Fransa, Meclisinden çok sayıda soykırım kararı çıkarmıştır. Haksız ve temelsiz soykırım kararı ile de yetinmeyen Fransa, Orly hava alanında 8 kişinin ölümüne 55 kişinin de yaralanmasına neden olan bombalı saldırıyı

¹ Ömer Lütfi Taşcıoğlu, Fransa'nın Osmanlı Devletindeki Faaliyetleri, Social Sciences Studies Journal, Vol:4, Issue:15, 2018, s. 717

² Galip Çağ, "Birinci Dünya Savaşına Kadar Fransa'nın Ermeni Meselesine Yaklaşımı", Geçmişten Günümüze Ermeni Sorunu ve Avrupa (Editör: Doç. Dr. Haluk Selvi), Sakarya Üniversitesi Türk-Ermeni İlişkileri Araştırma Merkezi Yayını, Sakarya, 2006, s.237

³ Salahi R. Sonyel, "Armenian Terrorism", Cyprus Turkish Association Publications, London,1987, s.196-197

⁴ Yahya Akyüz, "Türk Kurtuluş Savaşı ve Fransız Kamuoyu", Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1988, s. 181

⁵ Hikmet ÖZDEMİR, Kemal ÇİÇEK, Ömer TURAN, Ramazan ÇALIK, Yusuf HALAÇOĞLU, "Ermeniler: Sürgün ve Göç", Türk Tarih Kurumu yayınları, Ankara, 2004, s.137

⁶ Serkan Yazıcı, "Fransa'nın Birinci Dünya Savaşından Günümüze Uzanan Ermeni Siyaseti", Geçmişten Günümüze Ermeni Sorunu ve Avrupa (Editör: Doç. Dr. Haluk Selvi), Sakarya Üniversitesi Türk-Ermeni İlişkileri Araştırma Merkezi Yayını, Sakarya, 2006, s.275

⁷ Yazıcı, agm, s. 275

⁸ Taşcıoğlu, agm, s.713

düzenleyen Varujan Garabedian'ı serbest bırakarak Ermenistan'a göndermiştir. Ermenistan Devleti tarafından bir kahraman gibi karşılanan Garabedian'a ev verilmiş, iş bulunmuş ve Garabedian 24 Nisan'da Erivan'da yapılan "soykırımı" anma törenlerine katılmıştır⁹.

Türkiye'yi soykırım yapmakla suçlayan Fransa'da 1970-2000 yılları arasında 36 adet soykırım anıtının açılışı yapılmış ve bu açılışların birçoğuna Fransız milletvekilleri ve bakanlar da katılmıştır.

1998'den itibaren 1915 olaylarının Ermeni soykırımı olarak tanınması konusunda birçok kararı Meclisinde ve senatosunda kabul eden Fransa, 18 Ocak 2001'de aldığı kararla Türkiye'yi Ermenilere soykırım yapmakla suçlamış ve tasarının kabul edilip yasallaşmasının ardından, Fransa topraklarında Ermeni soykırımının olmadığını söylemek suç haline gelmiştir.

Soykırımı inkâr yasası olarak adlandırılan 2001 yılındaki yasadan sonra aynı amaçla Fransa Meclis ve senatosuna birçok yasa tasarısı sunulmuş ve bunların biri hariç diğerleri Meclis ve senatoda kabul edilmiştir.

Ancak soykırımı inkârı suç sayan yasanın iptali için bir grup Fransız senatör ve milletvekilinin başvurusunu değerlendiren Fransa Anayasa Mahkemesi, 28 Şubat 2012'de "ifade özgürlüğünü kısıtladığı ve anayasaya aykırı olduğu" gerekçesiyle yasa iptal etmiştir. Yasanın iptalinden sonra aynı konuda özellikle Ermeni kökenli ve Ermeni yanlısı milletvekilleri tarafından birçok yasa tasarısı yeniden Meclise ve Senatoya taşınmıştır.

Fransız milletvekili Valerie Boyer 4 Kasım 2014'te 23 arkadaşı ile birlikte Fransız Meclisine soykırımı inkâr edenlere 5 yıl hapis ve 45.000 Euro para cezası öngören bir kanun teklifi daha sunmuştur. Teklifi sunan milletvekilleri arasında ASALA terör örgütünün avukatlığını yapan Ermeni kökenli Patrik Deveciyan da yer almıştır. Aralık 2015'te Meclis'te görüşülen tasarı bu kez 12 ret oyuna karşı 26 kabul oyuyla yeniden görüşülmek üzere Meclis Adalet Komisyonu'na geri gönderilmiştir.

Tasarı hakkında konuşma yapan Sosyalist Cumhuriyetçilerden Marie Anne Chapdelaine; *"soykırımı inkârın cezalandırılmayacağını ve Anayasa Mahkemesinin önceki kararları dikkate alınmadan hazırlanan tasarının hukuksal bir temeli olmadığını, ayrıca tasarının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Büyük Mahkemesi'nin Doğu Perinçek lehine verdiği kararı da dikkate almadığını belirterek tasarının Meclis Adalet Komisyonuna geri gönderilmesi gerektiğini"* ifade etmiştir.

Bilindiği üzere AİHM Büyük Mahkemesinin 15.10.2015 tarihli Perinçek-İsviçre davası kararının gerekçeli hükmünde; ***"1915'te yaşanan Ermeni zorunlu göçünün uluslararası hukuka göre soykırım olarak nitelendirilemeyeceği ve bu konuda AİHM'nin yetkisinin bulunmadığı, bu konudaki yetkinin soykırım fiilinin işlendiği iddia edilen ülkenin yerel mahkemeleri ile uluslararası mahkemelere ait olduğu"***¹⁰ ifade edilmiştir.

Ermeni soykırım iddiaları konusunda Türkiye'yi en çok suçlayan ve bu konuda Parlamentosunda en çok karar çıkartan ülkelerin başında Fransa gelmektedir. Fransa, özellikle Türkiye'nin AB üyeliği sürecini Türkiye'ye bir takım şartlar dayatmanın vasıtası olarak kullanmakta ve bu kapsamda sözde Ermeni soykırımının Türkiye tarafından kabul edilmesini Türkiye'nin AB üyeliği için bir şart olarak öne sürmektedir. Fransa'nın Ermeni iddialarına bu derece sahip çıkmasının sebeplerinden birinin de Fransa'da yaşayan 400.000 Ermeni'nin tatmin edilmesi ve seçimlerde bunların oylarının kazanılması ihtiyacından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Ermeni soykırımı konusunda 2012, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında Fransız Anayasa Mahkemesinin ve AİHM Büyük Mahkemesinin aldığı kararlara rağmen Fransız yönetimi yeni çıkardığı yasalara Ermeni soykırımı ile ilgili ifadeler eklemek suretiyle Ermeni yanlısı tutumunu sürdürmektedir.

⁹ Ömer Lütfi Taşcıoğlu, Fransa'nın Cumhuriyet Döneminde İzlediği Politikalar ve Bu Politikaların Türkiye ile İlişkilerine Etkileri, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Haziran 2018, Cilt:20, Sayı:1, s. 133

¹⁰ Decision of Grand Chamber of the European Court of Human Rights;ECHR325-2015, 15.10.2015.

Diğer yandan BM temel ilkelerine ve uluslararası hukuk kurallarına aykırı olarak Ermenistan tarafından işgal altında tutulan Azerbaycan'a ait Karabağ topraklarında ilan edilen ve tarihi Karabağ adı değiştirilerek Artshak adı verilen korsan Devlet'le ilişkilerini sürdürmek suretiyle Fransa Ermenistan'ın saldırgan politikalarına da destek vermektedir.

Yahudi soykırımını inkâr eden bir Fransız vatandaşının Fransız Anayasa Mahkemesi'ne, soykırım inkârını cezalandıran Gayssot yasasının iptali için yaptığı başvuruya Türk Dernekleri ile 37 Ermeni vatandaşı da taraf olmuş, davada Ermeni müdahiller "*Yahudi soykırımını inkâr edenlerin cezalandırılmasını düzenleyen yasaya Ermeni soykırımı kelimesinin de eklenmesini*" isterken, Türk Dernekleri "*Fransa'da Ermeni soykırımını tanıyan 2001 Yasası'nın iptal edilmesini*" talep etmiştir.

Fransız Anayasa Mahkemesi 8 Ocak 2016 tarihinde Gayssot yasasının iptali talebini ve Ermeni Derneklerince önerilen yasaya "Ermeni soykırımı" ifadesinin de eklenmesi talebini reddetmiş ve Fransız Danıştay'ın 19 Kasım 2015 tarihli kararının hatalı olduğunu vurgulamıştır. Fransız Anayasa Mahkemesinin kararında "*Ermeni soykırımı iddialarının Yahudi soykırımı gibi algılanamayacağı, 1945'te Yahudi soykırımının uluslararası bir mahkemede yargılandığı, 1915'te yaşanan olayların faillerinin ise ulusal ya da uluslararası bir mahkemede yargılanmadığı, bu açıdan iki olay arasında fark olduğu*" belirtilmiştir¹¹.

4. SONUÇ

Fransız Anayasa Mahkemesinin ve AIHM Büyük Mahkemesinin kararlarına rağmen Fransa'nın Ermeni tezlerini destekleyen kararları Parlamentosundan geçirmeye devam etmesi ve Macron'un 24 Nisan tarihini Ermeni soykırımını anma günü olarak ilan etmesi Fransız liderinin AIHM'nin kararlarının yanı sıra kendi iç hukukuna da saygısı olmadığını göstermektedir. Cumhurbaşkanı Macron döneminde Karabağ'da kurulan korsan devlet Artshak ile yürütülen ilişkiler, Fransa ile Ermenistan arasında imzalanan askeri eğitim ve savunma işbirliği anlaşması ve Macron'un son kararı Ermeni meselesi konusunda Fransa'nın gelecekte de Ermeni yanlısı tutumunu sürdüreceğinin işaretleridir.

Ancak Fransa'nın bu yöndeki çabaları Türkiye'nin hukuksal alandaki kazanımlarını ortadan kaldırmaya yetmemektedir. Türkiye'nin Fransız Parlamentosunun bu konuda çıkartacağı kararlara karşı AIHM'nde yargı yoluna başvurma ve Perinçek davasında olduğu gibi Türkiye lehine karar çıkartarak Fransa'yı mahkûm ettirme imkânı bulunmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti şimdilik bu konuda başvuruda bulunmamış olmakla birlikte Fransız Hükümetinin ve Parlamentosunun izleyeceği tutuma bağlı olarak ileride Türkiye Cumhuriyeti ve Fransa'da yaşayan Türkler tarafından bu yönde adımlar atılması Fransız yöneticilerine hukukun öğretilmesi açısından yararlı olacaktır.

¹¹ <https://ec.europa.eu/2016/decision-France's-Constitutional-Council, January 8, 2016>

KAYNAKÇA

Akyüz Yahya (1988). “Türk Kurtuluş Savaşı ve Fransız Kamuoyu”, *Türk Tarih Kurumu Yayınları*, Ankara, s. 181

Çağ Galip (2006). ”Birinci Dünya Savaşına Kadar Fransa’nın Ermeni Meselesine Yaklaşımı”, *Geçmişten Günümüze Ermeni Sorunu ve Avrupa* (Editör: Doç. Dr. Haluk Selvi), Sakarya Üniversitesi Türk-Ermeni İlişkileri Araştırma Merkezi Yayını, Sakarya, s.237

Decision of Grand Chamber of the European Court of Human Rights; ECHR325-2015, 15.10.2015

<https://ec.europa.eu/2016/decision-France's-Constitutional-Council>, January 8, 2016

Özdemir Hikmet (2004). Çiçek Kemal, Turan Ömer, Çalık Ramazan, Halaçoğlu Yusuf, *Ermeniler: Sürgün ve Göç*, Türk Tarih Kurumu yayınları, Ankara, s.137

Sonyel Salahi R. (1987). *Armenian Terrorism*, Cyprus Turkish Association Publications, London, s.196-197

Taşcıoğlu Ömer Lütfi (2018). “Fransa’nın Osmanlı Devletindeki Faaliyetleri”, *Social Sciences Studies Journal*, Vol:4, Issue:15, s. 717

Taşcıoğlu Ömer Lütfi (2018). “Fransa’nın Cumhuriyet Döneminde İzlediği Politikalar ve Bu Politikaların Türkiye ile İlişkilerine Etkileri”, *Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, Haziran 2018, Cilt: 20, Sayı: 1, s. 133

Yazıcı Serkan (2006). “ Fransa’nın Birinci Dünya Savaşından Günümüze Uzanan Ermeni Siyaseti”, *Geçmişten Günümüze Ermeni Sorunu ve Avrupa* (Editör: Doç. Dr. Haluk Selvi), Sakarya Üniversitesi Türk-Ermeni İlişkileri Araştırma Merkezi Yayını, Sakarya, s.275